

OBEC ŽELEZNÁ BREZNICA

**Materiál na rokovanie
Obecného zastupiteľstva
dňa 10.12.2024**

K bodu č.10 : Odborné stanovisko hlavnej kontrolórky Obce Železná Breznica k Návrhu rozpočtu na roky 2025 - 2027

Predkladá : Ing. Lenka Balkovičová, hlavná kontrolórka Obce Železná Breznica

Spracovala : Ing. Lenka Balkovičová, hlavná kontrolórka Obce Železná Breznica

Materiál obsahuje : 1. Odborné stanovisko
 2. Návrh na uznesenie

Počet strán : 8

V Železnej Breznici, dňa 6.12.2024

N á v r h n a u z n e s e n i e

K bodu č.10 : Odborné stanovisko hlavnej kontrolórky Obce Železná Breznica k Návrhu rozpočtu na roky 2025 - 2027

Obecné zastupiteľstvo v Železnej Breznici

berie na vedomie

odborné stanovisko hlavnej kontrolórky obce Železná Breznica k Návrhu rozpočtu obce na roky 2025-2027

**Odborné stanovisko hlavnej kontrolórky k návrhu rozpočtu
Obce Železná Breznica na roky 2025 - 2027**

Ustanovenie § 18f ods.1 písm. c) zákona č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov ukladá hlavnému kontrolórovi obce vypracovať odborné stanovisko k návrhu rozpočtu obce pred jeho schválením v obecnom zastupiteľstve. V súlade s týmto ustanovením predkladá hlavná kontrolórka odborné stanovisko k návrhu rozpočtu obce Železná Breznica na roky 2025 - 2027.

I. Všeobecná časť

Návrh rozpočtu Obce Železná Breznica (ďalej len obec) na roky 2025 - 2027 bol posúdený z hľadiska jeho súladu s príslušnými ustanoveniami zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 523/2004“), zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 583/2004“), ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 564/2004“) a nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v znení neskorších predpisov, ako aj z hľadiska utvárania finančných podmienok pre výkon originálnych a prenesených kompetencií obce v súlade s ustanoveniami § 3 zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov a tiež z hľadiska plnenia úloh a funkcií v rámci pôsobnosti obce v zmysle § 4 zákona č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

V zmysle ustanovenia § 10 ods. 1 zákona č. 583/2004 vychádza zostavovanie rozpočtu obce z viacročného rozpočtu, z určeného podielu na výnosoch daní v správe štátu a zo schváleného rozpočtu verejnej správy. Od roku 2025 dochádza k zmene financovania materských škôl, tieto budú financované formou preneseného výkonu štátnej správy podobne ako základné školstvo, čím dôjde aj k prerozdeleniu (zníženiu) podielových daní do rozpočtov obcí.

Podľa prognóz Rady pre rozpočtovú zodpovednosť a Ministerstva financií SR z novembra 2024 sú odhadované príjmy z podielových daní pre rok 2025 vo výške

v €			
Odhad príjmov pre rok 2025	Rada pre Rozpočtovú zodpovednosť z 11/2024	MF SR z 11/2024	Návrh rozpočtu obec
podiel DPFO	168 504	172 532	172 571

V dôsledku legislatívnych zmien z roku 2022, došlo v roku 2023 k zastaveniu medziročného rastu príjmov obcí z podielových daní a zároveň vysoká inflácia spôsobila enormný nárast cien energií, tovarov a služieb. Podobný trend prebiehal aj v roku 2024. Spolu so zmenou financovania predprimárneho školstva, v dôsledku ktorého dôjde k ďalšiemu zníženiu výnosu z podielu dane z príjmov FO, vznikajú obci ťažkosti pri zostavovaní vyrovnaného rozpočtu.

II. Návrh rozpočtu

Návrh rozpočtu obce na roky 2025 – 2027 je zostavený v súlade s ustanovením § 9 zákona č. 583/2004 ako viacročný rozpočet na tri roky, pričom obsahuje v súlade s článkom 9 ods. 1 ústavného zákona č. 493/2011 aj údaje o schválenom rozpočte na rok 2024, očakávanej skutočnosti rozpočtového roka 2024 a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za rozpočtové roky 2023 a 2022. Návrh rozpočtu obce na roky 2025 - 2027 je zostavený v súlade s ustanoveniami § 9 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 583/2004 ako strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky na tri rozpočtové roky, ktorý tvorí rozpočet na rok 2025 ako záväzný, a tiež rozpočty na roky 2026 a 2027, ktoré majú informatívny charakter a nie sú záväzné. V súlade s ustanovením § 10 ods. 3 toho istého zákona sa návrh rozpočtu člení na:

- a) bežné príjmy a bežné výdavky (ďalej len „bežný rozpočet“),
- b) kapitálové príjmy a kapitálové výdavky (ďalej len „kapitálový rozpočet“),
- c) finančné operácie.

Návrh rozpočtu neuplatňuje programovú štruktúru rozpočtu v súlade s § 4, ods. 5 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Bežný rozpočet

Bežné príjmy na rok 2025 sú navrhnuté vo výške 301 401,- eur, čo je cca o 3,5 tis. € vyššie oproti očakávanej skutočnosti roku 2024.

Daňové príjmy sú navrhnuté vo výške 215 871 eur, z toho príjmy z DPFO vo výške 172 571 eur. V daňových príjmoch sú navrhnuté pre rok 2025 vyššie príjmy pri daniach z nehnuteľností (rozpočtované 19 100 € pre rok 2025 oproti roku 2024 vo výške 9300 €) a pri dani za psa (rozpočtované 2500 € pre rok 2025 oproti roku 2024 vo výške 1200 €).

Nedaňové príjmy sú navrhnuté vo výške 15 450 eur, čo je o 2200 eur viac oproti rozpočtu 2024.

Tabuľka 1 – porovnanie bežných príjmov a výdavkov

	N2025 (€)	N2025 – R2024 (€)	N2025 - S2024 (€)
Bežné príjmy	301 401	16 871	-3 510
- daňové	215 871	-48 329	-48 449
- nedaňové	15 450	2 200	962
- granty a transfery	70 080	63 000	50 997
Bežné výdavky	302 401	16 171	-13 539
Prebytok/schodok bežného rozpočtu	-1 000	700	-10 029

N2025– návrh rozpočtu na rok 2025; **R2024** – schválený rozpočet na rok 2024; **S2024** – očakávaná skutočnosť za rok 2024

Z vyššie uvedenej tabuľky vyplýva, že bežný rozpočet je navrhnutý ako schodkový a bude vyrovnaný zostatkom nevyčerpaných finančných prostriedkov z minulých období.

Podľa §9, ods.7 zákona č. 583/2004 ukladá obci povinnosť zostaviť svoj bežný rozpočet ako vyrovnaný alebo prebytkový. Bežný rozpočet sa môže zostaviť ako schodkový, ak sa vo výdavkoch bežného rozpočtu rozpočtuje použitie účelovo určených prostriedkov nevyčerpaných v minulých rokoch; výška schodku takto zostaveného bežného rozpočtu nesmie byť vyššia ako suma týchto nevyčerpaných prostriedkov. Uvedená podmienka je v rozpočte obce na rok 2025 splnená.

Kapitálový rozpočet

Kapitálový rozpočet je v návrhu rozpočtu nulový, t.j. obec nedisponuje s dostatkom finančných prostriedkov, ktoré by mohla použiť na svoj rozvoj.

Tabuľka 2 – porovnanie kapitálových príjmov a výdavkov

	N2025 (€)	N2025 – R2024 (€)	N2025 - S2024 (€)
Kapitálové príjmy	0	0	0
Kapitálové výdavky	0	0	-4 213
Prebytok/schodok kapitálového rozpočtu	0	0	-4 213

N2025 – návrh rozpočtu na rok 2025; **R2024** – schválený rozpočet na rok 2024; **S2024** – očakávaná skutočnosť za rok 2024

Skutočnosť roku 2024 ovplyvňujú kapitálové výdavky na rekonštrukciu miestneho rozhlasu schváleného zmenou rozpočtu v priebehu roku 2024.

Finančné operácie

Príjmové finančné operácie sú na rok 2025 navrhnuté vo výške 1000 eur, ktoré predstavujú zostatky finančných prostriedkov materskej školy. Jedná sa o nevyčerpané finančné prostriedky v minulých rokoch, ktoré sú rozpočtované v bežných výdavkoch na rok 2025.

Tabuľka 3 – porovnanie príjmových a výdavkových finančných operácií

	N2025 (€)	N2025 – R2024 (€)	N2025 - S2024 (€)
Príjmové finančné operácie	1 000	-700	-22 262
prevod z prostriedkov RF	0	0	-20 000
zostatok prostr. predch. rokov	1 000	- 700	-2 262
prijaté návrat. zdroje financovania	0	0	0
iné príjmové finančné operácie	0	0	0
Výdavkové finančné operácie	0	0	0
Prebytok/schodok rozpočtu finančných operácií	1 000	-700	-22 262

N2025 – návrh rozpočtu na rok 2025; **R2024** – schválený rozpočet na rok 2024; **S2024** – očakávaná skutočnosť za rok 2024

Navrhnutý prebytok finančných operácií predstavuje sumu 1 000 eur bude použitý na krytie bežných výdavkov materskej školy.

Návrh rozpočtu na rok 2025 je zostavený ako vyrovnaný s príjmami aj výdavkami vrátane finančných operácií v celkovej výške 302 401 eur, čo dokladuje nasledujúca tabuľka:

v €

	Návrh rozpočtu na rok 2025 v €
Bežné príjmy	301 401
Bežné výdavky	302 401
Prebytok (+)/Schodok (-) bežného rozpočtu	- 1 000
Kapitálové príjmy	0
Kapitálové výdavky	0
Prebytok (+)/Schodok (-) kapitálového rozpočtu	0
Prebytok (+)/Schodok (-) bežného a kapitálového rozpočtu	-1 000
Príjmové finančné operácie	1 000
Výdavkové finančné operácie	0
Prebytok (+)/Schodok (-) rozpočtu finančných operácií	1 000
Príjmy spolu (bežné, kapitálové, finančné operácie)	302 401
Výdavky spolu (bežné, kapitálové, finančné operácie)	302 401
Rozdiel Príjmy spolu a Výdavky spolu	0

Návrh rozpočtu na roky 2026 – 2027

Návrh rozpočtu obce na roky 2026 - 2027 predpokladá príjmy aj výdavky vrátane finančných operácií v roku 2026 vo výške 325 717 eur a v roku 2027 vo výške 335 747 eur. Bežné príjmy sú navrhnuté v roku 2026 vo výške 324 717 eur a v roku 2027 vo výške 334 747 eur. Bežné výdavky by mali v roku 2026 dosiahnuť výšku 325 717 eur a v roku 2027 výšku 335 747 eur.

Kapitálový rozpočet je pre roky 2025 a 2026 navrhnutý ako nulový.

Príjmové finančné operácie sú v roku 2026 a v roku 2027 navrhnuté vo výške 1000 eur ako nevyčerpané účelovo viazané finančné prostriedky v materskej škole, výdavkové finančné operácie sú na rok 2026 a na rok 2027 navrhnuté v nulovej výške.

Podľa §9, ods.7 zákona č. 583/2004 ukladá obci povinnosť zostaviť svoj bežný rozpočet ako vyrovnaný alebo prebytkový. Bežný rozpočet sa môže zostaviť ako schodkový, ak sa vo výdavkoch bežného rozpočtu rozpočtuje použitie účelovo určených prostriedkov nevyčerpaných v minulých rokoch; výška schodku takto zostaveného bežného rozpočtu nesmie byť vyššia ako suma týchto nevyčerpaných prostriedkov. Uvedená podmienka je v rozpočte obce na roky 2026-2027 splnená.

Rozpočet na roky 2026 - 2027 je v oboch rokoch navrhnutý so schodkovým bežným rozpočtom, nulovým kapitálovým rozpočtom a prebytkovým rozpočtom finančných operácií. Celková vyrovnanosť rozpočtu v oboch rokoch je zabezpečená krytím schodku bežného rozpočtu prebytkom finančných operácií v jednotlivých rokoch:

	Návrh rozpočtu 2026 v €	Návrh rozpočtu 2027 v €
Bežné príjmy	324 717	334 747
Bežné výdavky	325 717	335 747
Prebytok (+)/Schodok (-) bežného rozpočtu	-1 000	-1 000
Kapitálové príjmy	0	0
Kapitálové výdavky	0	0
Prebytok (+)/Schodok (-) kapitálového rozpočtu	0	0
Prebytok (+)/Schodok (-) bežného a kapitálového rozpočtu	-1 000	-1 000
Príjmové finančné operácie	1 000	1 000
Výdavkové finančné operácie	0	0
Prebytok (+)/Schodok (-) rozpočtu finančných operácií	1 000	1 000
Príjmy spolu (bežné, kapitálové, finančné operácie)	325 717	335 747
Výdavky spolu (bežné, kapitálové, finančné operácie)	325 717	335 747
Rozdiel Príjmy spolu a výdavky spolu	0	0

Zhrnutie

Návrh rozpočtu Obce Železná Breznica na roky 2025 - 2027 je zostavený v súlade s ustanoveniami § 9 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy ako viacročný rozpočet na uvedené obdobie, pričom obsahuje údaje aj o plnení rozpočtu za predchádzajúce roky.

Návrh rozpočtu neuplatňuje programovú štruktúru rozpočtu v súlade s § 4, ods. 5 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

V súlade s ustanovením § 10 ods. 1 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy vychádza návrh rozpočtu obce na roky 2025 - 2027 z viacročného rozpočtu, z určeného podielu na výnosoch daní v správe štátu v zmysle zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu z dane z príjmov územnej samosprávy, z nedaňových príjmov a zo schválených finančných vzťahov štátneho rozpočtu k rozpočtom územných samospráv.

Návrh rozpočtu sa v súlade s ustanovením § 10 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy vnútorne člení na:

1. bežný rozpočet,
2. kapitálový rozpočet,
3. finančné operácie.

Návrh rozpočtu obce na jednotlivé roky 2025 - 2027 je v súlade s ustanovením § 10 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy zostavený ako vyrovnaný, pričom návrh bežného rozpočtu na jednotlivé roky 2025 – 2027 je zostavený ako schodkový a je krytý prebytkom rozpočtu finančných operácií, kapitálový rozpočet nie je z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov rozpočtovaný a je vykázaný ako nulový. Návrh rozpočtu finančných operácií je na roky 2025-2027 zostavený ako prebytkový a vyrovnanosť rozpočtu ako celku je zabezpečená týmto prebytkom bežného rozpočtu finančných operácií.

Návrh rozpočtu na roky 2025 – 2027 spĺňa podmienky stanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi, je na jednotlivé roky zostavený ako vyrovnaný.

Zabezpečenie financovania všetkých oblastí v súlade s kompetenciami určenými zákonom č. 369/1990

Z. z. o obecnom zriadení v znení nesk. predpisov, ktoré je hlavným cieľom návrhu rozpočtu, môžu ohroziť riziká na jeho príjmovej aj výdavkovej strane. Najvýznamnejšie riziko spočíva v externých faktoroch, ktoré nemôže obec ovplyvniť, a tým je najmä bezpečnostná situácia na Ukrajine a na Blízkom východe a z toho vyplývajúca vysoká miera neistoty budúceho makroekonomického vývoja. Riziko predstavuje tiež nutnosť konsolidácie verejných financií vzhľadom na vysoký dlh verejnej správy.

K rizikám na príjmovej strane návrhu rozpočtu patrí najmä nepriaznivý ekonomický vývoj spojený s nižším výberom dane z príjmov fyzických osôb, ktorá tvorí hlavný zdroj vlastných príjmov obce. Ďalším rizikom je konsolidácia verejných financií, ktorá môže negatívne ovplyvniť výšku transferov zo štátneho rozpočtu.

K rizikám na strane výdavkov návrhu rozpočtu, ktoré môžu viesť k vyššej potrebe finančných prostriedkov na ich krytie, patrí najmä

1. nutnosť dofinancovania výdavkov materskej školy v zriaďovateľskej pôsobnosti obce z dôvodu nepostačujúceho normatívu stanoveného Ministerstvom školstva SR na rok 2025 pri zmene financovania materských škôl formou preneseného výkonu štátnej správy. **Odporúčanie na zmenšenie rizika:** na základe priebežného monitorovania situácie zvážiť a prijímať operatívne opatrenia na zabezpečenie nevyhnutných funkcií.

Návrh rozpočtu na rok 2025 vrátane finančných operácií je zostavený ako vyrovnaný. Naplnenie niektorých z rizík uvedených v predchádzajúcej časti stanoviska a nízka predvídateľnosť budúceho ekonomického vývoja môžu narušiť vyrovnanosť rozpočtu a spôsobiť nedostatok finančných prostriedkov potrebných na krytie nevyhnutných potrieb obce. To môže ohroziť splnenie jeho hlavného cieľa, ktorým je zabezpečenie financovania všetkých oblastí v súlade s kompetenciami vymedzenými zákonom č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení. Z uvedených dôvodov je preto nutné sústavne uplatňovať princípy hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti pri hospodárení s finančnými prostriedkami a majetkom obce a v spojení s opatreniami na naplnenie príjmovej časti rozpočtu a na optimalizáciu výdavkov tak minimalizovať riziká vo vzťahu k možnému narušeniu zabezpečovania služieb pre obyvateľov obce.

Návrh rozpočtu o b c e na roky 2025 - 2027 bol zostavený v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov.

III. Záver

Na základe skutočností uvedených v bode II. tohto stanoviska odporúčam poslancom obecného zastupiteľstva Obce Železná Breznica rozpočet obce na roky 2025 - 2027 podľa predloženého návrhu schváliť.

V Železnej Breznici, dňa 5.12.2024

Ing. Lenka Balkovičová
hlavná kontrolórka obce Železná Breznica

